

การใช้เครื่องมือของเจ้าหน้าที่งานในการปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

นายอานนท์ วิบูลย์สวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-860-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17434750

**DISCRETION OF THE OFFICIALS TO FINE UNDER
THE LAND TRAFFIC ACT OF B.E.2522**

Mr. Anon Viboonsawat

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education**

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-860-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้คลื่นนิจของเจ้านักงานในการปรับตามพระราชบัญญัติ
จรรยาบรรณ พ.ศ. 2522

โดย

นายอานนท์ วิบูลย์สวัสดิ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ถุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิระพงษ์ บุญโอบาส)

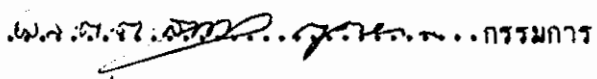
.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ประสพสุข บุญเดช)

.....กรรมการ
(อาจารย์พล.ต.ต.สนอง กฤตยาบาล)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อานนท์ วิบูลย์สวัสดิ์ : การใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานในการปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 (DISCRETION OF THE OFFICIALS TO FINE UNDER THE LAND TRAFFIC ACT OF B.E. 2522) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.มัทยา จิตติรัตน์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : รศ.ดร.ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, 123 หน้า. ISBN 974-634-860-4

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 ได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานสามารถใช้ดุลพินิจในการเปรียบเทียบปรับได้ตามลักษณะความผิดที่ไม่ร้ายแรง ตลอดจนความผิดที่ร้ายแรงหรือมีโทษจำคุกด้วยอีกทั้งอัตราโทษปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มีลักษณะเป็นการกำหนดอัตราโทษปรับแบบตายตัวชนิดที่มีอัตราโทษขั้นต่ำและขั้นสูงห่างกัน ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้เจ้าพนักงานใช้ดุลพินิจในการกำหนดค่าปรับ ซึ่งนับเป็นปัญหาสำคัญที่จะนำไปสู่การใช้ดุลพินิจอย่างมิชอบหรือบิดเบือนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงศึกษาถึงข้อบกพร่องของการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานในการปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 ผลการศึกษาพบว่าการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานในการปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 นั้น ขาดหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ไม่เหมาะสม ทำให้เกิดความสับสน และนำไปสู่การเลือกปฏิบัติของเจ้าพนักงานได้ ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงาน ตลอดจนมาตรการที่นำมาประกอบการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 ในการลงโทษปรับมีความชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎหมายในการลงโทษ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C670108 : MAJOR LAW

KEY WORD:

DISCRETION/ TRAFFIC

ANON VIBOONSAWAT : DISCRETION OF THE OFFICIALS TO FINE UNDER THE LAND TRAFFIC ACT OF B.E. 2522 ; THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.MATTAYA JITTARAT, ASSOC. PROF. TWEKIAT MENAKANIST, Ph.D. 123 pp. ISBN 974-634-860-4

Fine under The Land Traffic Act of B.E. 2522 is set the maximum and minimum rate base on Fixed Sum System. This system has a wide range between maximum rate and minimum rate to provide the officials to set a fine rate at his discretion. In same nature of the offence which is very serious or punishable with imprisonment, the officials may exercise their discretion to set the fine. This is an essential problem cause by a wrongful exercise of the discretion.

Therefore, this thesis would study more on the discretion of the officials to fine under The Land Traffic Act of B.E. 2522. From the study, there was found that the discretion of the officials to fine was not suitable and had no certain rule, and eventually it caused to the corruption of the officials. Thus, I, as a researcher, would like to propose some recommendation for this problem. I believe that the discretion of the officials to fine should be modified; moreover, there should have more measures to deal with the traffic violation under The Land Traffic Act of B.E. 2522 in order to set the fine more clearly to the defendant and to reach the objective of the law and the punishment.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของท่านอาจารย์
รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์ ที่ได้กรุณาสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและท่านอาจารย์
รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ ที่ได้กรุณาสละเวลาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ท่านอาจารย์ทั้งสองได้ให้ความกรุณาต่อผู้เขียนทั้งในด้านการศึกษาค้นคว้า ให้ข้อคิด ตลอดจนให้
คำแนะนำช่วยเหลืออย่างดียิ่ง นอกจากนี้ท่านทั้งสองยังได้กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ
ได้ด้วยดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์รองศาสตราจารย์วิระพงษ์ บุญญากาศ ที่ได้
กรุณาสละเวลารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์ประสพสุข บุญเดช
และท่านอาจารย์พล.ต.ต.สนอง กฤตยาบาล ที่ได้กรุณาสละเวลาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ตลอดจนให้ข้อมูล คำแนะนำ ข้อคิดเห็น จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านพ.ต.อ.นิจาร จิตติรัตน์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ
ผู้เขียนในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและท่านรองศาสตราจารย์ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้วในการ
ตรวจสอบแบบสอบถามจนกระทั่งวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณบุคคล
ทุก ๆ ท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถดำเนินไปจนสำเร็จเรียบร้อย

การเขียนวิทยานิพนธ์นี้ หากมีคุณค่าและประโยชน์ในการศึกษาวิชานิติศาสตร์อยู่บ้าง
ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตาคุณแก่บิดามารดา ครูบาอาจารย์ตลอดจนพี่สาว น้องชาย และ
เพื่อน ๆ ทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ได้สำเร็จ

อานนท์ วิบูลย์สวัสดิ์

สารบัญ

หน้าที่

บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ

บทที่

1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	6
1.3 สมมติฐานในการศึกษาวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	7
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย.....	7
1.6 ประโยชน์ในการศึกษาวิจัย.....	7
2. แนวความคิดในการปรับของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติจราจร ทางบก พ.ศ. 2522.....	9
2.1 สถานภาพทางกฎหมายของพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522	9
2.2 แนวความคิดในการให้อำนาจเจ้าพนักงานในการเปรียบเทียบ..	11
2.3 ลักษณะความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522...	17
2.3.1 ลักษณะของความผิดอาญาที่เป็น regulatory offence.	19
2.3.2 ลักษณะของความผิดที่เป็นการก่ออันตราย.....	26
2.3.3 ลักษณะของการกระทำที่เป็นการกระทำโดยประมาท.....	33
3. การดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522.....	41
3.1 การดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522.....	41

3.1.1	อำนาจของเจ้าพนักงานในการจับกุมตามพระราชบัญญัติ จรรยาทางบก พ.ศ.2522.....	41
3.1.2	อำนาจในการเปรียบเทียบปรับของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติ จรรยาทางบก พ.ศ.2522.....	44
3.1.2.1	ความผิดที่เจ้าพนักงานมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้..	45
3.1.2.2	ความผิดที่เจ้าพนักงานไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้	46
3.2	ปัญหาอันสืบเนื่องมาจากการเปรียบเทียบปรับของเจ้าพนักงาน ตามพระราชบัญญัติจรรยาทางบก พ.ศ.2522.....	49
3.3	การดำเนินคดีของเจ้าพนักงานตามกฎหมายจราจรในต่างประเทศ	52
3.4	สรุปแนวทางในการลงโทษของเจ้าพนักงานตามกฎหมายจราจร ในต่างประเทศ.....	60
4.	วิเคราะห์ปัญหาอันเกิดจากการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติ จรรยาทางบก พ.ศ.2522.....	64
4.1	การลงโทษปรับตามพระราชบัญญัติจรรยาทางบก พ.ศ.2522...	64
4.2	ลักษณะของดุลพินิจและการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานตาม พระราชบัญญัติจรรยาทางบก พ.ศ.2522.....	67
4.2.1	ลักษณะและความหมายของดุลพินิจ.....	68
4.2.2	ความสำคัญของดุลพินิจ.....	69
4.2.3	โทษของดุลพินิจ.....	70
4.2.4	ขอบเขตและการควบคุมดุลพินิจ.....	71
4.3	บทบาทของเจ้าพนักงานในการใช้ดุลพินิจในการปรับตาม พระราชบัญญัติจรรยาทางบก พ.ศ.2522.....	74
4.3.1	การคำนึงถึงฐานะของผู้กระทำความผิด.....	76
4.3.2	การคำนึงถึงความร้ายแรงของความผิด.....	77

สารบัญ

บทที่	หน้าที่
4.4	แนวทางในการแก้ไขปัญหาในการใช้ดุลพินิจในการปรับของ พนักงานสอบสวนตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522.. 79
4.4.1	การคุ้มครองสิทธิของประชาชนในเชิงป้องกัน..... 79
ก.	การกำหนดความผิดตามความร้ายแรงของความผิด 81
ข.	การคุ้มครองสิทธิของประชาชนในทางศาล..... 82
4.4.2	การกำหนดจำนวนเงินของอัตราโทษปรับ..... 83
5.	สรุปและเสนอแนะ..... 86
5.1	บทสรุป..... 86
5.2	ข้อเสนอแนะ..... 87
รายการอ้างอิง.....	91
ภาคผนวก.....	96
ประวัติผู้เขียน.....	123

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย